

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 6Co/18/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4118203739
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 04. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ingrid Doležajová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2019:4118203739.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ingrid Doležajovej a sudkýň JUDr. Dagmar Podhorcovej a JUDr. Marty Polyákovej, v právnej veci žalobcu: De vries Justitia s.r.o., so sídlom Praha, Vyšehradská 1349/2, Česká republika, IČO: 24305511, zast. Mgr. Henrich Schindler, advokát so sídlom Banská Bystrica, Janka Kráľa 7, proti žalovanému: H. M., nar. XX. XX. XXXX, bytom J., C. XXX, o zaplatenie sumy 520 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Nitra zo dňa 27. 09. 2018 č. k. 18Csp/40/2017-28, takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.
- II. Žalovanému nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalobu zamietol a žalovanému náhradu trov konania nepriznal.

2. Svoje rozhodnutie vo veci samej právne odôvodnil poukazom na ust. § 40 ods. 1 až 3, § 524 ods. 1 a 2, § 657 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“). Predmetom konania je žaloba žalobcu, ktorou sa domáha uloženia povinnosti žalovanému zaplatiť mu sumu 520 eur s príslušenstvom. Vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že žalovaný ako dlžník sa zaregistroval na adrese internetového sídla žalobcu za účelom zriadenia užívateľského účtu. Žalovanému bola poskytnutá pôžička vo výške 520 eur, pričom predpokladom poskytnutia úveru bola registrácia žalovaného na adrese internetového sídla prevádzkovateľa www.finzo.sk, úrok bol dojednaný vo výške 47 %, mesačné splátky 55,05 eura. Z výpisu z účtu prevádzkovateľa vyplýva, že žalovanému bola poukázaná čiastka 520 eur. Zmluvou o postúpení pohľadávky zo dňa 12. 17. 2017 postúpili investori (postupcovia) zastúpení prevádzkovateľom FINZO OÜ žalobcovi pohľadávku voči žalovanému. Zo zmluvy vyplýva, že postupcovia uzavreli dňa 15. 02. 2017 so žalovaným ako dlžníkom Zmluvu o úvere a poskytli žalovanému úver vo výške 520 eur s úrokom vo výške 47 % ročne so splatnosťou 14. 02. 2018. Z čl. XII. Postúpenie pohľadávok, bod.1, podmienok používania internetového portálu www.finzo.sk vyplýva, že prevádzkovateľ má právo postúpiť akúkoľvek pohľadávku viac ako 90 dní po splatnosti alebo jej časť na tretiu osobu, na čo ho Investor aj Dlžník splnomocňujú a výslovne s tým súhlasia. S poukazom na uvedené sa primárne zaoberal platnosťou zmluvy o postúpení pohľadávky. Po jej preskúmaní dospel k záveru, že zmluva o postúpení pohľadávky uzavretá medzi veriteľmi (postupcami) zastúpenými spoločnosťou FINZO OÜ a žalobcom je neplatná. Dôvodil, že zmluva o postúpení pohľadávky si v zmysle § 524 OZ vyžaduje písomnú formu a musí byť zmluva aj podpísaná. Ak podpisujúca osoba koná za iného, musí to byť z dotknutého právneho úkonu zrejmé. V danom prípade sú postupcami jednotliví veritelia, ktorých podľa označenia zmluvných strán v záhlaví zmluvy zastupuje spoločnosť FINZO OÜ na základe plných mocí, ktoré sú prílohou zmluvy. Požiadavka písomného plnomocenstva na postúpenie pohľadávky taktiež vyplýva aj zo samotných

Podmienok používania internetového portálu, a to konkrétne z čl. XII. Žalobcom predložená zmluva o postúpení pohľadávky však neobsahuje žiadne prílohy a žalobca ani iným spôsobom nepreukazuje oprávnenie spoločnosti FINZO OÜ konať v mene veriteľov, ktorí mali úver žalovanému poskytnúť. S poukazom na uvedené uzavrel, že zmluva o postúpení pohľadávky nebola uzavretá osobami nato oprávnenými, z ktorého dôvodu je neplatná. Následkom neplatnosti tejto zmluvy je absencia aktívnej vecnej legitímácie na strane žalobcu, preto žalobu ako nedôvodnú zamietol.

3. Rozhodnutie o trovách konania odôvodnil s poukazom na ust. § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 a 2 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len "CSP") a v konaní úspešnému žalovanému nepriznal náhradu trov konania, pretože žalovanému v konaní žiadne trovy nevznikli.

4. Proti tomuto rozsudku podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie domáhajúc sa ním jeho zmeny a vyhovenia jeho žalobe, resp. jeho zrušenia a vrátenia veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b), d), f), a h) CSP. Zvýraznil, že žalovaný nenamietal platnosť zmluvy o postúpení pohľadávky, ani aktívnu legitímáciu žalobcu, ktorú preukázal zmluvou o postúpení pohľadávky. Uviedol, že súd sa zaoberal platnosťou zmluvy o úvere, ktorú vyhodnotil ako neplatnú z dôvodu, že táto si vyžaduje písomnú formu a podľa súdu písomná forma dodržaná nebola. Poukázal na ust. § 40 ods. 4 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého je písomná forma zachovaná, ak je právny úkon urobený telegraficky, ďalekopisom alebo elektronickými prostriedkami, ktoré umožňujú zachytenie obsahu právneho úkonu a určenie osoby, ktorá právny úkon urobila. Súd prvej inštancie však nijakým spôsobom neskúmal spôsob uzavretia zmluvy o postúpení pohľadávky a mal za to, že písomná forma zachovaná bola. Dôvodil, že pokiaľ podľa súdu nebola preukázaná aktívna legitímácia v rámci postúpenia pohľadávky od pôvodných veriteľov jednoznačne preukázal, že právny predchodca žalovaného poskytol finančné prostriedky žalovanému a teda mohol previesť pohľadávku vo výške 580 eur bez ohľadu na pôvodných investorov. Súd právnu kvalifikáciu žalobcu nie je viazaný, pričom túto skutočnosť potvrdil aj Najvyšší súd Slovenskej republiky v uznesení zo dňa 22. 09. 2010 sp. zn. 5Cdo/196/2009. Vzhľadom na to mal súd prvej inštancie možnosť vydať rozsudok v zmysle návrhu žalobcu, pričom žalobu zamietol bez dostatočného právneho posúdenia veci a bez dostatočného zistenia skutkového stavu. V tejto súvislosti poukázal žalobca na rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 7Co/133/2017 zo dňa 07. 06. 2017, z ktorého citoval. Zároveň žalobca poukázal na opakovane porušenie procesných predpisov zo strany súdu prvej inštancie v zmysle § 151 ods. 1 CSP. Do pozornosti dal rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 9Co/276/2016 zo dňa 29. 09. 2016.

5. K odvolaniu žalobcu sa žalovaný nevyjadril.

6. Odvolací súd viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 CSP) po zistení, že odvolanie podala v stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP) strana, v neprospech ktorej bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), prejednal odvolanie žalobcu bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP s verejným vyhlásením rozhodnutia pri splnení si povinnosti upravenej v ust. § 219 ods. 3 CSP a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

7. Predmetom tohto konania je žaloba žalobcu, ktorou sa domáha, aby súd zaviazal žalovaného zaplatiť mu sumu 520 eur, z dôvodu, že dňa 15. 02. 2017 požiadal žalovaný ako dlžník o úver prostredníctvom prevádzkovateľa internetového portálu www.finzo.sk spoločnosť FINZO OÜ. Predpokladom poskytnutia úveru bola registrácia žalovaného na adrese internetového sídla prevádzkovateľa za účelom zriadenia užívateľského účtu, v ktorom žalovaný uviedol svoje nezameniteľné identifikačné údaje spolu s číslom účtu, na ktorý žiada poukázať peňažné prostriedky. Žalobca poskytol žalovanému úver vo výške 520 eur s dojednaným úrokom vo výške 47 %, mesačnou splátkou 55,05 eura a so splatnosťou 14. 02. 2018. Žalovaný neuhradil ani jednu splátku úveru. Z obsahu spisu ďalej vyplýva, že Zmluvou o postúpení pohľadávky zo dňa 12. 07. 2017 postúpili investori (postupcovia) zastúpení prevádzkovateľom FINZO OÜ žalobcovi pohľadávku voči žalovanému. Zo zmluvy o postúpení pohľadávky vyplýva, že postupcovia uzavreli dňa 15. 02. 2017 so žalovaným ako dlžníkom Zmluvu o úvere a poskytli žalovanému úver vo výške 520 eur za vyššie uvedeních podmienok. Súd prvej inštancie žalobu zamietol z dôvodu nedostatku aktívnej vecnej legitímácie na strane žalobcu, ktorý nepreukázal splnenie podmienok pre postúpenie pohľadávky podľa zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 12. 07. 2017, ktorou postúpili investori zastúpení prevádzkovateľom portálu FINZO OÜ žalobcovi pohľadávku voči žalovanému.

8. V prejednávanej veci súd prvej inštancie v potrebnom rozsahu zistil skutkový stav, z ktorého vyvodil i správny záver. Nakoľko odvolací súd sa stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku, využijúc postup podľa § 387 ods. 2 CSP sa obmedzuje len na skonštatovanie jeho správnosti, keď súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav a právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávany prípad a z ktorých vyvodil svoje právne závery, ktoré i zrozumiteľne a primerane vysvetlil. Z odôvodnenia jeho rozhodnutia nevyplýva jednostrannosť, ani taká aplikácia príslušným ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu.

9. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku odvolací súd uvádza, že za situácie, kedy prvoinštančný súd svoje zamietajúce rozhodnutie založil na závere o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu v spore, bolo potrebné prioritne posúdiť správnosť tohto zistenia. V tejto súvislosti zvyrazňuje, že pre označenie stavu vyplývajúceho z hmotného práva, kedy je jedna strana sporu subjektom práva a strana na opačnej procesnej strane je subjektom povinností, ktoré sú predmetom sporu, sa v civilnom procesnom práve užíva pojem vecná legitímácia. Z hľadiska posúdenia vecnej legitímácie nie je rozhodujúce, či a na základe čoho sa určitá fyzická alebo právnická osoba len subjektívne cíti byť stranou, resp. účastníkom určitého hmotno-právneho vzťahu, ale vždy iba to, či účastníkom objektívne je alebo nie je. Nedostatok aktívnej vecnej legitímácie znamená, že ten, kto o sebe tvrdí, že je nositeľom hmotno-právneho oprávnenia (žalobca), nie je nositeľom toho hmotno-právneho oprávnenia, o ktoré v konaní ide; o nedostatok pasívnej vecnej legitímácie ide naopak vtedy, ak ten, o kom žalobca tvrdí, že je nositeľom hmotno-právnej povinnosti (žalovaný), nie je nositeľom hmotno-právnej povinnosti, o ktorú v konaní ide (viď rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3/Cdo/192/2004). Preskúvanie vecnej legitímácie, či už aktívnej na strane žalobcu alebo pasívnej na strane žalovaného je imanentnou súčasťou súdneho konania, preto ju súd skúma vždy aj bez návrhu a to aj v prípade, ak ju žiadne zo strán nenamieta (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo/205/2009). Pokiaľ teda súd prvej inštancie posudzoval existenciu aktívnej vecnej legitímácie žalobcu, hoci ju žalovaný v konaní nenamieta, postupoval v súlade s ustálenou judikatúrou, preto námietka žalobcu o porušení ust. § 151 ods. 1 CSP a jeho práva na spravodlivý proces je nedôvodná.

10. Odvolaciemu súdu z rozhodovacej činnosti tunajšieho krajského súdu v skutkovo obdobných veciach je známe, že právoplatnými rozhodnutiami bola riešená právna otázka, či žalobca je nositeľom uplatneného práva a bol vyvodený záver, že žalobca neunesol dôkazné bremeno týkajúce sa jeho aktívnej legitímácie v spore. V tomto smere bolo konštatované, že pokiaľ žalobca si svoj hmotnoprávny nárok odvodil od svojho právneho predchodcu, ktorý mu mal pohľadávku postúpiť zmluvou o postúpení pohľadávky, pri preukazovaní jeho aktívnej legitímácie musí byť splnená tiež podmienka, že právny predchodca mal skutočne také hmotnoprávne postavenie, z ktorého konkrétnemu subjektu vyplýva právo uplatňovať si hmotnoprávny nárok. Bolo tak potrebné ujasniť, kto bol právnym predchodcom žalobcu a pokiaľ sa žalobca zrejme mylne domnieva, že ním bol FINZO OÜ ako prevádzkovateľ účtu, z ktorého boli žalovanému poukázané finančné prostriedky, v skutočnosti nimi boli investori, ktorí svoju pohľadávku mali postúpiť na žalobcu a prevádzkovateľ FINZO OÜ mal v ich mene na základe plnej moci len konať a pohľadávku postúpiť (viď napr. uznesenie zo dňa 22.01.2019 č. k. 12Co/37/2018-54, zo dňa 13.02.2019 č. k. 5Co/52/2018-61, zo dňa 29.04.2019 č. k. 6Co/105/2018-51).

11. V prejednávanej veci odvolací súd nezhliadol dôvod odchýliť sa od týchto záverov, s ktorými sa plne stotožnil a mal za to, že žalobca neunesol dôkazné bremeno ohľadne jeho aktívnej legitímácie v tomto spore. V tejto súvislosti poukazuje na bod I. Zmluvy o postúpení pohľadávky (č.l. 17 spisu), z ktorého vyplýva, že postupami malo byť 11 označených fyzických osôb zastúpených spoločnosťou „Finzo OU, so sídlom Posti tn 30, Haapsalu city, Lääne county 90504 Estónsko, registrovanej v obchodnom registri Tartu Súd pd č. 12781600 konajúcou prostredníctvom J. E. na základe plných mocí, ktoré sú prílohou tejto zmluvy“ pričom žalobcom predložená zmluva o postúpení pohľadávky neobsahuje žiadne prílohy a žalobca v konaní ani nedoložil plné moci oprávňujúce FINZO OÜ k uzatvoreniu zmluvy o postúpení pohľadávky. Navyac žalobca ani nepreukázal poskytnutie predmetného úveru žalovanému práve týmito 11-timi osobami uvedenými v Zmluve o postúpení pohľadávky ako postupami, keď tvrdenia samotného žalobcu v tomto smere uvádzané v jeho žalobe a odvolaní v kontexte s obsahom zmluvy o postúpení pohľadávky sú zmätočné. V odvolaní žalobca tiež uviedol, že „právny predchodca žalovaného (správne žalobcu) poskytol finančné prostriedky žalovanému a teda mohol previesť pohľadávku vo výške 580 eur (správne 520 eur) bez ohľadu na pôvodných investorov“, v žalobe však tvrdil, že „veriteľom v danom právnom vzťahu nie je prevádzkovateľ, ktorý peňažné prostriedky neposkytuje, ale investor, teda občan,

ktorý zaslal finančné prostriedky prevádzkovateľa...“. Zo samotnej zmluvy o postúpení pohľadávky pritom vyplýva, že úver vo výške 520 eur poskytli žalovanému 11-ti postupcovia (investori - fyzické osoby), ktorí mali splnomocniť FINZO OU na postúpenie ich pohľadávky na žalobcu, čo vyvracia tvrdenie žalobcu, že jeho právny predchodca mohol previesť pohľadávku bez ohľadu na pôvodných investorov. Pokiaľ žalobca za jeho právneho predchodcu označuje FINZO OÜ ako prevádzkovateľa účtu, z ktorého boli žalovanému poukázané finančné prostriedky, obsah spisu dokladá, že predchodcom žalobcu boli v skutočnosti investori, ktorí potom svoju pohľadávku mali postúpiť na žalobcu a prevádzkovateľ FINZO OÜ mal v ich mene na základe plnej moci len konať a pohľadávku postúpiť, pričom splnomocnenie na postúpenie pohľadávky investorov voči žalovanému na žalobcu žalobca nepreukázal.

12. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil, keď súd prvej inštancie vo veci riadne zistil skutkový stav a vec i správne právne posúdil.

13. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd tak, že žalovanému náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, i keď s ohľadom na výsledok odvolacieho konania principiálne by bolo namieste priznanie náhrady trov odvolacieho konania žalovanému podľa ust. § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP. V danej veci však možnosť priznania náhrady trov konania vylučovala skutočnosť, že žalovanému v odvolacom konaní preukázateľne žiadne trovy nevznikli.

14. Toto rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote 2 mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP); povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b/ dovolateľom právnická osoba, jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

- c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).